

LAKIALOITE 89/2009 vp

Laki ulkomaalaislain 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Ulkomaalaislain (301/2004) mukaiset edellytykset Suomen kansalaisen muulle omaiselle kuin perheenjäsenelle myönnettävästä oleskeluluvasta ovat kohtuuttomia. Julkisuudessa esillä olleissa tapauksissa ulkomaalaislain nojalla tehtyt ratkaisut ovat olleet epäinhimillisiä ja elämälle vieraita — yhteiskunnan tulisi pikemmin kannustaa ikääntyvistä vanhemmista huolehtimiseen kuin tylästi torjua heidät karkottamiskauksin.

Ulkomaalaislain epäkohdat syrjivät erityisesti alun perin Euroopan unionin ulkopuolelta koitoisin olevia Suomen kansalaisia, joilla on ulkomailla asuvat iäkkäät vanhemmat. Suomen kansalaisen iäkkäälle vanhemmalle voidaan myöntää jatkuva oleskelulupa Suomeen muuna omaisena, mutta käytännössä tälle on asetettu kohtuuttomat ja täysin tulkinnanvaraiset kiinteän perhe-elämän tai täyden riippuvuuden vaatimukset.

Ulkomaalaislain 50 §:n 1 momentin mukaan Suomessa asuvan Suomen kansalaisen perheenjäsenelle ja tämän alaikäiselle naimattomalle lapselle myönnetään perhesiteen perusteella jatkuva oleskelulupa Suomessa tai ulkomailla haettuna. Ulkomaalaislakia sovellettaessa perheenjäseneksi katsotaan 37 §:n perusteella Suomessa asuvan henkilön aviopuoliso sekä alle 18-vuotias naimaton lapsi.

Ulkomaalaislain sisältö on puutteellinen muiden omaisten, kuten esimerkiksi vanhempien,

osalta. Lain 50 §:n 2 momentin mukaan jatkuva oleskelulupa myönnetään Suomessa asuvan Suomen kansalaisen muulle omaiselle kuin perheenjäsenelle, jos oleskeluluvan epääminen olisi kohtuutonta sen vuoksi, että asianomaisten on Suomessa tarkoitus jatkaa aikaisemmin viettämäänsä kiinteää perhe-elämää tai että omainen on täysin riippuvainen Suomessa asuvasta Suomen kansalaisesta.

Täyden riippuvuuden edellyttäminen on kohtuutonta. Lakia tulee muuttaa siten, että jatkossa oleskelulupapäätöstä varten on tehtävä kokonaisarviointi, jonka perusteella ratkaistaan, onko omainen huomattavan riippuvainen Suomessa asuvasta Suomen kansalaisesta.

Huomattavaa riippuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon mm. hakijan terveydentila, jokapäiväisestä elämästä suoriutuminen, mahdollisuus turvautua muihin kotimaassa oleviin omaisiin ja henkinen hyvinvointi mahdollisen taloudellisen riippuvuuden lisäksi. Pelkkä taloudellinen riippuvuus ei kuitenkaan riitä perusteeksi, koska Suomessa asuva omainen voi lähettää rahaa omaisilleen toiseen maahan. Huomattava riippuvuus on osoitettava luotettavalla tavalla, esimerkiksi terveydentilasta esitettävällä lääkärinlausunnolla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

ulkomaalaislain 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 2004 annetun ulkomaalaislain (301/2004) 50 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 360/2007, seuraavasti:

50 §

Oleskeluluvan myöntäminen Suomen kansalaisen perheenjäsenelle

Jatkuva oleskelulupa myönnetään Suomessa asuvan Suomen kansalaisen muulle omaiselle kuin perheenjäsenelle, jos oleskeluluvan epäminen olisi kohtuutonta sen vuoksi, että asianomaisten on Suomessa tarkoitus jatkaa aikai-

semmin viettämäänsä kiinteää perhe-elämää tai että omainen on huomattavan riippuvainen Suomessa asuvasta Suomen kansalaisesta. Muun omaisen on odotettava lupahakemuksen käsitte-lyä ulkomailla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2009

Päivi Räsänen /kd
Leena Rauhala /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Sari Palm /kd
Kari Kärkkäinen /kd
Bjarne Kallis /kd
Merja Kuusisto /sd

Tarja Tallqvist /kd
Antti Vuolanne /sd
Jacob Söderman /sd
Pauliina Viitamies /sd
Jari Larikka /kok
Aila Paloniemi /kesk
Timo Juurikkala /vihr